

ФОРМУВАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ УЧНІВ НА УРОКАХ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ У 6-МУ КЛАСІ

Марія ГУДЗ

*асистент кафедри української та зарубіжної літератури
і методик їх навчання*

Тернопільського національного педагогічного університету

імені Володимира Гнатюка

вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль

ORCID: 0009-0004-5597-5590

mgub0711@ukr.net

Наталія ГРИЦАК

доктор педагогічних наук, професор

Тернопільського національного педагогічного університету

імені Володимира Гнатюка

вул. М. Кривоноса, 2, м. Тернопіль

ORCID: 0000-0003-4744-7072

У статті схарактеризовано ключову роль формування медіаграмотності сучасної молоді в освітньому середовищі. Проаналізовано низку наукових досліджень із теорії та практики медіаосвіти українських та закордонних учених. На основі цього розкрито змістове наповнення поняття «медіаграмотність». Акцентовано увагу на уроках української літератури, а саме на можливостях, які з'являються за якісної підготовки та співпраці педагога й учня. Використання міжпредметних зв'язків у навчальному процесі визначено як ефективний шлях формування медіаграмотності школярів. Підкреслено важливе місце підручника на уроці як основного джерела інформації та одного із засобів реалізації міжпредметних зв'язків. Досліджено навчально-методичне забезпечення з української літератури для 6-го класу Нової української школи та продемонстровано наявність рекомендацій до застосування міжпредметних зв'язків, зокрема у модельних навчальних програмах (авторських колективів М. Чумарної, Н. Пастушенко та Т. Яценко, В. Пахаренко, О. Слижук) та наявність відповідної системи медіатекстів, вправ, ілюстративних матеріалів у шкільному підручнику «Українська література для 6 класу» (авторського колективу О. Калинич, С. Дячок за ред. Ю. Ковбасенка). На основі цього виокремлено найпоширеніші навчальні дисципліни, з якими можна проводити паралелі під час вивчення української літератури, а саме: українська мова, зарубіжна література, усі види мистецтва, природознавство, основи здоров'я, географія, трудове навчання, історія, математика та інформатика, релігієзнавство,

психологія тощо. Зауважено, що автори О. Калинич та С. Дячок мають на меті сприяти розвитку системного мислення, творчої уяви, здатності до виокремлення та узагальнення, критичного мислення, глибокого світосприймання та формування власної картини світу. Доведено, що аналізований підручник є ефективним засобом у процесі формування медіаграмотності шестикласників під час реалізації міжпредметних зв'язків, які забезпечують поглиблення вивченого, узагальнення та систематизацію матеріалу з усіх предметів учнями.

Ключові слова: *медіаосвіта, медіаграмотність, медіатекст, міжпредметні зв'язки, урок літератури, шкільний підручник, учень, читач.*

FORMATION OF MEDIA LITERACY OF STUDENTS IN THE LESSONS OF UKRAINIAN LITERATURE IN THE 6TH CLASS

Maria HUDZ

*assistant of the department of Ukrainian and foreign studies literature
and methods of their teaching*

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University

2 Maksyma Kryvonosa str., Ternopil

ORCID: 0009-0004-5597-5590

mgub0711@ukr.net

Nataliya HRYTSAK

*Doctor of Pedagogical Sciences, Associate professor, Chair of the Department
of Theory and Methods of the Ukrainian and World Literature,*

Ternopil Volodymyr Hnatiuk National Pedagogical University,

2 Maksyma Kryvonosa str., Ternopil

ORCID: 0000-0003-4744-7072

The article characterizes the key role of media literacy formation of modern youth in the educational environment. A number of scientific studies on the theory and practice of media education by Ukrainian and foreign scientists were analyzed. Based on this, the content of the concept of "media literacy" is revealed. Attention is focused on the lessons of Ukrainian literature, namely on the opportunities that appear with high-quality training and cooperation between the teacher and the student. The use of interdisciplinary connections in the educational process is defined as an effective way of forming schoolchildren's media literacy. The important place of the textbook in the lesson as the main source of information and one of the means of realizing interdisciplinary connections is emphasized. The educational and methodological support for Ukrainian literature for the 6th grade of the New Ukrainian School was studied and the presence of recommendations for the use of interdisciplinary connections was demonstrated, in particular in model curricula (authors' collectives of M. Chumarnaya, N. Pastushenko and T. Yatsenko, V. Pakharenko, O. Slyzhuk) and the presence of a

corresponding system of media texts, exercises, and illustrative materials in the school textbook "Ukrainian literature for the 6th grade" (by O. Kalynich, S. Dyachok, edited by Yu. Kovbasenko). Based on this, the most common academic disciplines with which parallels can be drawn when studying Ukrainian literature are distinguished, namely: Ukrainian language, foreign literature, all types of art, natural science, basics of health, geography, labor training, history, mathematics and informatics, religious studies, psychology, etc. It is noted that the authors O. Kalynych and S. Dyachok aim to promote the development of systemic thinking, creative imagination, the ability to distinguish and generalize, critical thinking, deep world perception and the formation of one's own picture of the world. It has been proven that the analyzed textbook is an effective tool in the process of forming sixth graders' media literacy in the implementation of intersubject connections that ensure the deepening of the learned, generalization and systematization of material from all subjects by students.

Key words: *media education, media literacy, media text, interdisciplinary connections, literature lesson, school textbook, student, reader.*

Постановка проблеми. Під час російсько-української війни українці стикаються з інформаційною маніпуляцією, емоційно-психологічною пропагандою, спотвореними документальними фактами, неправдивими новинами. Вирішенням цієї проблеми є введення медіаосвіти у життя сучасних дітей. Суголосні з О. Волошенюк, Т. Івановою, Ю. Мірошніченко, Л. Кульчицькою, які використовують поняття «шкільна медіаосвіта», яке розуміємо як певні дії та заходи під час навчально-виховного процесу для підготовки учнів до безпечного входження в інформаційне суспільство та життя у ньому [2]. Саме школа сприяє формуванню тих умінь та навичок учнів, які є ключовими для медіапростору. Уважаємо, що одним з ефективних шляхів формування медіаграмотності є використання міжпредметних зв'язків на уроках української літератури.

Мета статті – проаналізувати підручники з української літератури для 6-го класу як ефективний засіб формування медіаграмотності учнів.

Виклад основного матеріалу дослідження. Вивчення теорії та практики медіаосвіти є пріоритетним для багатьох українських і зарубіжних науковців (Л. Баженова, Д. Бакінгем, О. Волошенюк, К. Ворсноп, Дж. Гербнер, В. Іванов, М. Коропатник, А. Литвин, Л. Мастерман, Б. Мак-Махон, Л. Найдьонова, Г. Онкович, Б. Потятинник, Р. К'юбі та ін.). Студіювання наукових праць дає змогу увиразнити пріоритетні напрями досліджень, зокрема: розкриття змістового наповнення понять «медіаосвіта» і «медіаграмотність» (О. Волошенюк, Т. Іванова, О. Кульчинська, О. Мурзіна, І. Огороднійчук та ін.), роль медіаграмотності в освітньому процесі (В. Гуменюк, М. Зацерківна, М. Захаров, Л. Петрик, О. Рекун та ін.), різні аспекти формування медіаграмотності учнів і здобувачів вищої освіти (О. Ісаєва, І. Мороз, О. Пометун, О. Шуневич та ін.), формування медіаграмотності майбутніх учителів (О. Кравченко, Ю. Рибіна, В. Шарко, М. Ячмени та ін.), елементи медіаосвіти в шкільних підручниках (Н. Бондаренко, І. Мороз, С. Моцак та ін.).

Звернемо увагу, що попри наявність ґрунтовних і вагомих праць, присвячених проблемі медіаграмотності, науковцями не запропоновано універсального визначення цього поняття. Так, Д. Консидайн говорить про те, що терміни «медіаграмотність» і «медіаосвіта» використовуються паралельно, причому перший більш відомий широкій публіці і його часто розуміють як набуття учнями знань про медіа [12]. Дещо іншим є тлумачення К. Ворснопа, який стверджує, що «медіаграмотність – це результат медіаосвіти, вивчення медіа» [13]. Натомість О. Баришполець, Л. Гриневич, Л. Найдьонова, Г. Онкович і Л. Петрик трактують це поняття як необхідну навичку роботи з інформацією. У цьому контексті цікавою вважаємо думку М. Коропатника, який медіаграмотність ототожнює зі стилем життя [4]. Методично близьким для нас є визначення В. Різуна, що медіаграмотність – це «сукупність знань, здобутих у процесі навчання, що дає змогу споживачам критично аналізувати медіаповідомлення з тим, щоб бачити там пропаганду, цензуру, однобокність у новинах і програмах суспільного інтересу» [1].

Урок як форма організації навчальної діяльності є найсприятливішим місцем для підготовки молодшої людини до життя у соціумі, оскільки він не лише сприяє активному розумовому росту учнів, свідомому формуванню вмінь та навичок, засвоєнню морально-етичних норм, а й становленню власної картини світу на основі досвіду, вражень і пережитих емоцій. На нашу думку, саме цьому повинна приділятися максимальна увага у процесі вивчення кожного предмета. Ми переконані, що уроки української літератури є вагомим інструментарієм розвитку і формування медіаграмотності учнів.

Проблемі формування медіаграмотності учнів на уроках літератури присвячено низку розвідок О. Ісаєвої, Н. Лапушкіної, Р. Падалки, О. Пометун, О. Слизук, Т. Яценко та інших науковців-методистів. О. Пометун слушно наголошує, що «уроки української мови та літератури мають прищепити навички роботи з текстами всіх стилів із метою навчити їх аналізу повідомлень, розповідей (медіаповідомлень), мовних маніпуляцій, визначенню фактів і думок, розумінню того, як підбір фактів у тексті впливає на думки, почуття, установки споживачів цієї інформації» [6, с. 106]. Учитель як наставник повинен мати чіткий план уроку з передбачуваними результатами. Тому під час підготовки до роботи для нього актуальним залишається питання добору теоретичного та практичного матеріалу, ефективних методів, прийомів, технологій, засобів і медіазасобів навчання, які сприяли б ефективному розвитку медіанавичок молоді. Одним із цікавих та обґрунтованих засобів формування медіаграмотного учня, на нашу думку, є міжпредметні зв'язки.

Про важливу роль міжпредметних зв'язків на уроках української літератури зазначали О. Бандура, Т. Бугайко, Ф. Бугайко, Н. Волошина, О. Данилюк, В. Неділько, Є. Пасічник, О. Савченко, М. Стельмахович, В. Цимбалюк, Н. Шацька, В. Шуляр та ін. Звернемо увагу, що досі немає універсального визначення терміна «міжпредметні зв'язки». Як дидактичний засіб його розглядає О. Савченко і наголошує на тому, що він передбачає комплексний підхід до

формування й засвоєння змісту освіти, надає можливість здійснювати зв'язки між предметами для поглибленого, всебічного розгляду найважливіших понять, явищ [7]. Цікавою є думка В. Моторіної про те, що міжпредметні зв'язки є структурним компонентом навчального процесу, а під час їх застосування слід дотримуватися дидактичних принципів науковості, системності, свідомості [5]. Справедливо зазначає Н. Шацька, що «використання міжпредметних зв'язків на уроках української літератури дасть змогу краще засвоїти матеріал, підвищити якість та свідомість засвоєння знань; активізувати пізнавальну діяльність на уроках; аналізувати, зіставляти факти з різних галузей знань; здійснювати цілісне наукове сприйняття навколишнього світу; підвищити мотивацію учнів до вивчення предмета» [9]. Ми поділяємо позицію В. Шуляра, який трактує міжпредметні зв'язки як «рівень асиміляції інструментарію (теоретичного або технічного) літератури як науки із суміжними базовими науками (українська чи зарубіжна література, мистецтво, музика, суспільні науки, інформатика тощо), зберігаючи при цьому кожен свою автономію» [10].

У Модельній програмі авторських колективів М. Чумарної та Н. Пастушенко акцентовано увагу на взаємозв'язках української літератури та української мови й усіх видів мистецтва (живопису, музики, театру і кіно тощо) [8]. Т. Яценко, В. Пахаренко та О. Слижук рекомендують демонструвати міжпредметні зв'язки із зарубіжної літератури, історії, української та іноземної мов, музики і образотворчого мистецтва, кіно тощо [11].

Підручник з української літератури для 6-го класу авторського колективу О. Калинич, С. Дячок за ред. Ю. Ковбасенка. Аналіз змістового наповнення дає змогу констатувати, що вчитель, який вибирає для роботи це видання, має змогу без особливих труднощів проводити міжпредметні паралелі між українською літературою та мистецтвом, українською мовою, зарубіжною літературою, природознавством, основами здоров'я, географією, трудовим навчанням, історією України та всесвітньою історією, релігієзнавством, математикою та інформатикою, психологією тощо. У цьому йому сприятиме система вправ і завдань, спрямована на вдосконалення практичних умінь та навичок, пізнання та вміння цілісно аналізувати [2].

Зразки мистецтва та його видів представлені чи не до кожної теми, це спонукає до роздумів про життя, пізнання себе і довколишнього середовища. Так, під час вивчення теми «Міфи прадавньої України» шестикласники можуть спостерігати зразки образотворчого мистецтва відомих художників (О. Вакуленка, В. Войтовича, В. Крижанівського, О. Шупляка) [3, с. 11–27].

Проаналізувавши підручник, треба констатувати, що наскрізно простежується зв'язок з українською мовою. Авторський колектив до кожної теми подає тлумачення лексичного значення невідомих слів, фразеологізмів тощо. Наприклад, опрацьовуючи оповідання Мирослава Дочинця «Подарунок від Миколая», бачимо тлумачення слів «пантличок» і «красний» [3, с. 117]. Знання з української мови про будову слова стануть у нагоді під час виконання завдання до теми

«Купальські пісні, їх походження, тематика»: «Який корінь слова Купайло?...» [3, с. 41]; про діалектизми – під час вивчення оповідання Ігоря Калинця «Вертеп маленького хлопчика» [3, с. 99].

Цікавим і змістовним буде урок української літератури з використанням міжпредметних зв'язків із природознавством. О. Калинич та С. Дячок пропонують цей аспект реалізувати під час вивчення кількох тем. Наприклад, інформація про сонцестояння та рівнодення сприятиме засвоєнню теми «Купальські пісні, їх походження, тематика» [3, с. 39], а стислі відомості про євшан-зілля допоможуть зрозуміти тему, ідею та символізм поеми «Євшан-зілля» Миколи Вороного [3, с. 74] тощо.

Українська література тісно пов'язана із зарубіжною. Подібність тематики та проблематики, художніх засобів, жанрів і форм часто про це нагадує. Підручник дає змогу читачеві проводити такі ж паралелі для створення власного уявлення про світову літературу. Наприклад, під час вивчення теми «Міфи прадавньої України» доцільно зіставити слов'янську міфологію та давньогрецьку, давньоримську тощо [3, с. 13–28, 150].

Уважаємо доречним вивчення української літератури та історії, що підносить питання національної ідеї, формування національної свідомості, визначення унікальності народних рис характеру певних героїв тощо. Так, під час вивчення творчості Павла Чубинського, зокрема гімну «Ще не вмерла України», подано інформацію про Богдана Хмельницького як відомого борця за волю нашого народу [3, с. 61]; до твору Лесі Ворониної «Таємне товариство боягузів..» – питання: «Пригадай, хто такі характерники...» [3, с. 147].

Дещо незвичним, на нашу думку, але корисним буде застосування міжпредметних зв'язків з охороною безпеки життєдіяльності. Так, обговорюючи купальські пісні, автори підручника О. Калинич та С. Дячок дають можливість відповісти на питання: «Про які правила безпеки на воді варто пам'ятати, відзначаючи свята літнього циклу?» [3, с. 41].

Творчо та захопливо проведуть діти час, якщо їм запропонувати урок із міжпредметними зв'язками української літератури та географії. Привернули нашу увагу карти України, своєрідні медіатексти, додані до інформаційної довідки кожного письменника; творчі завдання, які безпосередньо потребують знань і навичок із географії («Простеж на Google-карті маршрути мандрівок Григорія Сковороди» [3, с. 44], «Відшукай на карті світу Португалію. Дізнайся цікаве про цю країну» [3, с. 89] та ін.) тощо.

Релігієзнавство – ще одна з галузей знань, з якою простежуємо точки дотику української літератури. В аналізованому підручнику пропонується до вивчення розділ «Різдвяні дива», де представлено тексти Ігоря Калинця, Богдани Матіяш та Олександра Гавроша. Їх об'єднує тема духовності, нематеріальних цінностей і віра у диво. Безперечно, ця проблематика тісно пов'язана з християнськими віруваннями про народження Сина Божого. Під час роботи над текстом «Вертеп Маленького Хлопчика» автори пропонують читачеві звернутися до духовних

традицій їхньої сім'ї та до пошукової роботи [3, с. 87], дати відповідь на запитання: «Що тобі відомо про Діву Марію? ... Поміркуй, чому саме Йосифом звати батька Маленького Хлопчика? Чи це біблійне ім'я?» [3, с. 96]. Ще одним оповіданням різдвяного змісту є твір Богдани Матіяш «Єва і білосніжна квітка лілії». Під час аналізу цього тексту зустрічаємо образ Богородиці Покрови, зображення якої теж присутнє, фото з м. Херсон, скульптура Віктора Тишкевича [3, с. 105]. Автори, на нашу думку, доречно ставлять питання про народження Христа, тим самим ще раз нагадуючи про наше віросповідання [3, с. 106].

Трудове навчання сприятиме розвитку творчого мислення учнів, братиме участь у формуванні їхньої пізнавальної активності, самостійності та інтересу до пізнання, якщо провести паралель між ним українською літературою. Так, під час вивчення творчості Григорія Сковороди, зокрема байки «Бджола та Шершень», учням пропонується виконати проєктну роботу: «Зліпіть із пластиліну або полімерної глини фігурки героїв байки...» [3, с. 47]; опрацювавши текст Леоніда Глібова «Вовк і кіт», шестикласникам пропонують виготовити рухливі фігурки і зняти з ними відео [3, с. 51]; після роботи над байкою «Голуб і лелека» Микити Годованця діти мають можливість знову ж таки виготовити персонажів твору – птахів [3, с. 54].

Звернемо увагу, що крім запропонованих міжпредметних зв'язків у програмах і підручниках можна створювати контекст за власним баченням.

Висновки й перспективи подальших розвідок у цьому напрямі. Сьогодні медіаграмотність потрібна як ніколи задля збереження стійкості, освіченості, культурності, мудрості, духовної зрілості молодого суспільства. Позитивно сприяє формуванню медіанавичок застосування міжпредметних зв'язків, що забезпечує поглиблене вивчення теоретичного матеріалу і тренування навичок узагальнення та систематизації, застосування знань на практиці, створення власної картини світу. Перспективним дослідженням є вивчення питання реалізації міжпредметних зв'язків у підручниках з української літератури для 7-го класу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Медіакультура особистості: соціально-психологічний підхід : навчально-методичний посібник / О.Т. Баришполець та ін. Київ : Міленіум, 2010. 440 с.
2. Іванов В.Ф., Волошенюк О.В. Медіаосвіта та медіаграмотність : підручник / за наук. ред. В.В. Різуна. Київ : Центр вільної преси, 2012. 352 с.
3. Калинич О., Дячок С. Українська література : підручник для 6 кл. закл. заг. серед. освіти. Тернопіль : Астон, 2023. 304 с.
4. Коропатник М. Медіаосвіта в Україні: історія і сьогодення. *Сіверянський літопис*. 2016. № 3. С. 159–174.
5. Моторіна В.Г. Міжпредметні зв'язки як головна умова професійної підготовки вчителя математики. *Педагогічні науки*. 2002. Вип. 27. С. 158–162.
6. Пометун О.І. Розвиток критичного мислення і медіаграмотності учнів: потенціал і проблеми. *Вісник Польсько-української науково-дослідної лабораторії*

дидактики імені Я.А. Коменського. Актуальні проблеми сучасної психодидактики: філософські, психологічні та педагогічні аспекти : матеріали 4 Міжнар. наук.-практ. конф. Умань, 2020. С. 105–109.

7. Савченко О.Я. Міжпредметні зв'язки як ресурс реалізації компетентнісного підходу на уроках літературного читання. *Український педагогічний журнал*. 2017. № 2. С. 48–57.

8. Чумарна М.І., Пастушенко Н.М. Українська література. 5–6 класи: модельна навчальна програма. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni.prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-roetap.z.2022/Movno-literat.osv.hal/Ukr.lit.5-6-kl.Chumarna.Pastushenko.07.09.pdf>.

9. Шацька Н. Міжпредметні зв'язки на уроках української літератури як засіб формування ключових компетентностей школярів в умовах упровадження концепції нової української школи. *Нова педагогічна думка*. 2018. № 2(94). С. 100–104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2018_2_28.

10. Шуляр В.І. Стратегії літературної освіти школярів у системі профільного навчання : монографія. Миколаїв : ЧДУ ім. Петра Могили, 2010. С. 45.

11. Яценко Т.О. Українська література. 5–6 класи: модельна навчальна програма. Київ : Педагогічна думка, 2021. 64 с.

12. Considine D. Media Education in United States of America. *Educating for Media and the Digital Age. Country Reports. Austrian Federal Ministry of Education and Cultural Affairs & UNESCO*, 1999. P. 125–128.

13. Worsnop C. Screening Images: Ideas for Media Education. Mississauga: Wright Communication, 1994. 180 p.

REFERENCES

1. Baryshpolets, O.T., Naidonova, L.A., Myronenko, H.V., Holubieva, O.Ie., Rizun, V.V., Serhiichuk, H.V., Sterdenko, S.M., Strilchuk, O.M., Cherepovska, N.I. (2010). *Mediakultura osobystosti: sotsialno-psykholohichniy pidkhid : navch.-metod. Posib* [Media culture of personality: social-psychological approach: educational and methodological guide]. Kyiv: Milenium. 440 p. [in Ukrainian].

2. Ivanov, V.F., Volosheniuk, O.V. (2012). *Mediaosvita ta mediahramotnist: pidruchnyk*. In V.V. Rizun. (Ed.), [Media education and media literacy: a textbook]. Kyiv: Tsentr vilnoi presy. 352 p. [in Ukrainian].

3. Kalynych, O., Diachok, S. (2023). *Ukrainska literatura: pidruchnyk dlia 6 kl. zakl. zah. sered. Osvity* [Ukrainian literature: a textbook for the 6th grade of a general secondary education institution]. Ternopil: Vydavnytstvo «Aston». 304p. [in Ukrainian].

4. Koropatnyk, M.M. (2016). *Mediaosvita v Ukraini: istoriia i sohodennia*. [Media education in Ukraine: history and trends]. *Siverianskyi litopys* [Severyan annals]. Vol. 3. P. 159–174 [in Ukrainian].

5. Motorina, V.H. (2002). *Mizhpredmetni zviazky yak holovna umova profesiinoi pidhotovky vchytelia matematyky* [Interdisciplinary connections as the main condition of professional training of a mathematics teacher.]. *Pedahohichni. Nauky* [Pedagogical sciences]. Vol. 27. P. 158–162 [in Ukrainian].

6. Pometun, O.I. (2020). Rozvytok krytychnoho myslennia i mediahramotnosti uchniv: potentsial i problemy. [The development of critical thinking and media literacy of students: potential and problems]. *Visnyk Polsko-ukrainskoi naukovo-doslidnoi laboratorii dydaktyky imeni Ya. A. Komenskoho. Aktualni problemy suchasnoi psykodydaktyky: filosofski, psykologichni ta pedahohichni aspekty: materialy 4 Mizhnar. nauk.-prakt. konf. Vizavi* [Bulletin of the Polish-Ukrainian Research Laboratory of Didactics named after Ya. A. Comensky. Current problems of modern psychodidactics: philosophical, psychological and pedagogical aspects: materials 4 International. science and practice conf. Visavi]. P. 105–109 [in Ukrainian].

7. Savchenko, O.Ia. (2017). Mizhpredmetni zviazky yak resurs realizatsii kompetentnisnoho pidkhodu na urokakh literaturnoho chytannia [Intersubject connections as a resource for the implementation of the competence approach in the lessons of literary reading]. *Ukrainskyi pedahohichnyi zhurnal* [Ukrainian Pedagogical Journal]. Vol. 2. P. 48–57.

8. Chumarna, M.I., Pastushenko, N.M. (2021). Ukrainska literatura. 5–6 klasy: modelna navchalna prohrama [Ukrainian literature. Grades 5–6: model curriculum]. URL: https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/Navchalni_prohramy/2021/14.07/Model.navch.prohr.5-9.klas.NUSH-poetap.z.2022/Movno-literat.osv.hal/Ukr.lit.5-6-kl.Chumarna.Pastushenko.07.09.pdf [in Ukrainian]

9. Shatska, N. (2018). Mizhpredmetni zviazky na urokakh ukrainskoi literatury yak zasib formuvannia kliuchovykh kompetentnostei shkolariv v umovakh uprovadzhennia kontseptsii novoi ukrainskoi shkoly [Interdisciplinary connections in the lessons of Ukrainian literature as a means of forming the key competencies of schoolchildren in the conditions of the implementation of the concept of the new Ukrainian school]. *Nova pedahohichna dumka* [A new pedagogical thought]. Vol. 2/94. P. 100–104. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npd_2018_2_28 [in Ukrainian]

10. Shuliar, V.I. (2010). Stratehii literaturnoi osvity shkolariv u systemi profilnoho navchannia : monohrafiia [Strategies of literary education of schoolchildren in the system of specialized education: monograph]. Mykolaiv : Vyd-vo ChDU im. Petra Mohyly. 45 p. [in Ukrainian].

11. Yatsenko, T.O. (Red.) (2021). Ukrainska literatura. 5–6 klasy: modelna navchalna prohrama [Ukrainian literature. Grades 5–6: model curriculum]. Kyiv: Pedahohichna dumka. 64 p. [in Ukrainian]

12. Considine, D. (1999). Media Education in United States of America. *Educating for Media and the Digital Age. Country Reports. Austrian Federal Ministry of Education and Cultural Affairs & UNESCO*. P. 125–128 [in English]

13. Worsnop, C. (1994). Screening Images: Ideas for Media Education. Mississauga: Wright Communication. 180 p.